

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 983.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvardul Regela Ferdi-
nand I. (József 6h-nt) 22.

TELEFON-SZÁM 184.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, szeptember 6.

Az új adókerületek

(Két adókerület Aradon.)

Az aradi királyi pénzügyigazgatóság ma délelőtt végképen megállapította az új adókerületeket és Arad várost két adókerületre osztotta be. Az első kerülethez tartozik a Str. Eminescutól (Deák Ferenc-utcától) és a Str. Moisa Nicoarától (Petőfi-utcától) egészen a vasutig terjedő városrész, azonkívül Soga, Poltura és Gaj. Az adókerület főnöke Szerb Sándor pénzügyi főtanácsos. A második kerület, amelynek vezetője Stanu György pénzügyi főtanácsos, a Str. Eminescu (Deák Ferenc-utcától) és a Str. Moisa Nicoarától (Petőfi-utcától) a Marosig terjedő részt, azonkívül a külhatárt, Erzsébetvárost, a Ferenc József várost és Sarkadot is magában foglalja.

Szerdától kezdve már az adóvallomások az adóhivatalnál kaphatók. Magánosok számára a pénzügyi palota földszinti 11. számú szobában, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak a földszinti 8. számú szobában kell megtenni az adóvallomásukat. A változásokról az 1918. augusztus elseji vagyoni állag a mérvadó. A vagyonbevallásokat a vagyontalárnoknak is be kell adni. Azok a nagykorúak, akiknek sem jövedelmük, sem pedig vagyonuk nincsen, kötelesek igazolni, hogy ki támogatja őket. Az adóbevallási ívet október hó elsejéig kell beadni. Aki a kitűzött terminusig nem tesz eleget bevallási kötelezettségének, annak adóját büntetésként 50 százalékkal felemelik. Mindenki annál az adókerületnél tartozik bevallást tenni, ahol lakik. Amia román állampolgárok, akiknek Aradon van ugyan jövedelmük, de állandó lakhelyük más romániai városban van, állandó lakhelyükön, vagy székhelyükön kötelesek az adóbevallást teljesíteni.

Jobban őrzik Vilmost.

(Megcáfolják az excsászár szökését.)

A napokban newyorki közlés nyomán megírta az Aradi Közlöny, hogy Vilmos német excsászár a doornai kastélyból repülőgépen megszökött. Már akkor fenntartással közöltük a hírt. Most olyan jelentést kaptunk, amely megcáfolja a szökésről szóló közlést, de annyit sejtet, hogy valami történhetett a doornai kastélyban. Az erre vonatkozó berlini távirat a következő:

A hollandiai postaigazgatóság közlése szerint a holland kormány a jövőben a doornai kastéllyal való telefonforgalmat az eddiginél nagyobb mértékben ellenőrizteti. A kormány kiküldöttje megjelent a német excsászárnál és kijelentette, hogy a kormány követeli, hogy

az excsászár szüntesse meg németországi hűvel az összeköttetést.

LONDON. A Daily Mail meg-

Gróf Apponyi Albert Bécsben tárgyal.

(Visszatérnek a magyar hatóságok. — Újabb összefüggések. — Elűrtik az első zónát.)

BÉCS. Gróf Apponyi Albert a bécsi magyar követségen hosszasan tanácskozott Nyugataunagyországról ügyéről Gratz Gusztávval és Masirevich bécsi magyar követével.

SZOMBATHELY. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök vasárnap Szombathelyre érkezett, ahol gróf Sigray Antal nyugatmagyarországi fő kormánybiztossal tárgyal.

SOPRON. Cinkafalván a lakosság megtámadta az osztrák csendőroket. Kézigránát-harc keletkezett, amelynek több áldozata van. A soproni hatóságok, amelyek az átadás idejének utolsó napjaiban eltávoztak, visszatértek és újból berendezkedtek. A kereskedelmi kamara, amely Szombathelyen akart letelepedni, szintén Sopronban maradt.

SOPRON. Gróf Szécsen, a volt monarchia berlini nagykövete Sopronba érkezett, ahol Zsembery István főispánnal a helyzetről tárgyalt.

SOPRON. Kismartonban az osztrákok átvették a postahivatalt és a magyar személyzetet elbocsátották. Az osztrákok azokat, akik az utcán magyarul beszélnek, tetteleg inzultálják.

SOPRON. Repcesanud horvát község memorandumot nyújtott át a soproni antant-bizottságnak, amelyben abbéli kívánságát fejezi ki, hogy magyar fennhatóság alatt akar maradni, mert tart a bolsevisták uralmától.

FELSŐÖR. Az osztrák határt és a környéket a *Wolkwehr* megszállva tartja.

BÉCS. A Neue Freie Presse jelent: Bécsújhelyre érkezetlet hívtak össze, amelyen az osztrák hadügyminiszter, belügyminiszter, Dovy tartományi kormányzó, Ornauer csendőrigazgató és mások vettek részt. Egyelőre nem várható újabb előnyomulás. Az északon szolgálatot teljesítő antant-tisztek az első zóna déli részébe utaztak, ahol a magyar tiszteket megkísérik, hogy az önkéntes magyar csapatokat visszavonultassák. A soproni szövetségközi misszióknak biztosítéka vannak arra nézve, hogy a reguláris katonaság a szabad-csapatok feloszlátása után önként kiüríti az első zóna déli részét.

BÉCSÚJHELY. Ide négy megkötözött foglyot kísértek. Egyikük, aki súlyosan sebesült, válaszfokosan öltözött báró és földbíró, akinek nevét titkolják. Az előkelő fogoly egy szabad-csapat-hoz tartozott.

BÉCS. Ideérkezett jelentések

cáfolja egyes lapoknak azt a hírt, hogy a német excsászár repülőgépen megszökött a doornai kastélyból.

Szerint Gyantafalvától délre a jugoszláv határon szabadcsapatok tüntek fel, ugyancsak Pinkafőnél és Borostyánkőnél. Ez utóbbi helyen a Neue Freie Presse jelentése szerint ágyúzás hallatszik.

BÉCS. A Neues Wiener Journal értesülése szerint az osztrák kormány újabb sürgős beadvánnyal fordult az antanthoz, amelyben aggodalmát fejezte ki, hogy a nyugatmagyarországi kérdés elűződik.

Értéktelen tárgyak.

(Tilos a korona-bankjegyekkel való üzérkedés.)

Az aradi pénzügyigazgatóság hivatalosan közli: Románia Miniszterul Finantelor Directiunea Generala Cluj Serviciul contabilitati No. 24266. Iulie 30. Pénzügyigazgató ur! Domnul Ministru al Finantelor f. é. július 22-én kelt 76245. sz. átiratával tudomásunkra hozza, hogy a *lebelvegezett és a nem lebelvegezett koronáknak semmi értékük nincsen*, tehát nem szolgálhatnak váltási eszközzel semmiféle egyezségél és a kihágást elkövetők törvényszerűen lesznek megbüntetve. Ezen rendelkezéseket közölve kérjük, hogy ellenőrző közegeket tegyék meg a szükséges felülvizsgáló intézkedéseket, ott ahol valamelyik egyénre reábizonyul, hogy korona spekulációval foglalkozik, a koronák elkobzása mellett vegyenek fel alapos kihágási jegyzőkönyvet és ezeket jóváhagyás végett *terjesszék fel hozzánk*. Az elkobzott koronák, amelyek kihágás tárgyát képeznek, letétbe lesznek helyezve a Ministerul de Finante részére mint „Értéktelen tárgyak” és a vevény a kihágási jegyzőkönyvhöz csatolandó. Kérjük ezen intézkedést hirdetések után a község tudára hozni, melyeket a pénzügyi közigazgatás ajtaira és a város főbb pontjain függeszték ki, a megyékben pedig közölik az adóhivatalokkal is, hogy azok a maguk rendjén tegyék meg a felülvizsgáló lépéseket és eszközölk a községi jegyzőségek által. Vezérigazgató: olv. aláírás. Igazgatóhelyettes: Al. Stefanescu, s. k.

— Helfferich támadói. München. Helfferich volt birodalmi miniszter egy újságról előtérte, hogy kommunista tömeg vörös zászlókkal el akarta őt fogni nyári lakásán. Az elfogatást elkerülte azonban azzal, hogy Münchenbe utazott.

Amerika a bevándorlás ellen.

Több ízben beszámolt már az Aradi Közlöny arról, hogy az amerikai kormány milyen eszközökkel akarja megakadályozni a nagyarányú bevándorlást Amerikára területére. Az aradmegyei prefekturát egy távirat ma arról értesítette, hogy bucaresti amerikai követség a romániai utasoknak Amerikába vándorlását újból megnehezíti. Az amerikai követség táviratban tudomására hozta a megyei prefekturának, hogy a jövőben azokat az utleveleket, amelyek 6 hónapnál kevesebb időre érvényesek, vagy azokat, amelyek végleges kivándorlásra szólnak, nem láttaozza. A táviratban szó van még arról, hogy az utleveleken semmiféle javításoknak nem szabad lenni és hogy a hivatalos iratok alapján minden utlevélre rá kell vezetni ezt a két szót: „Citoven Roumain.”

Elégett aradi autó.

(Szerencsétlenség az országúton.)

Szombaton hajnali három óra körül Arad felé haladt Spin Aurélnak Arad és Oradea-mare között rendszeren közlekedő AR. 12 jelzésű hatalmas gépkocsija. Az autó gyors menetben és minden zavaró mellékkörülmény nélkül érkezett meg utasaival: Pavlovics Artural, a timisoarai Lloyd-bank tisztviselőjével, dr. Jakab Lászlóval, egy oradea-marei bank titkárával és Petrilla Severrel, az aradi munkásbiztosító pénztár tisztviselőjével a nadabj malomhoz. Az autó, amelyet maga Spin Aurél tulajdonos vezetett, gyors menetben ért a malom utáni vasúti átjáróhoz, ahol Spin szabályszerűen lassított, majd keresztül haladva az átjárón, kissé gyorsabb menetbe tért át. Ekkor megfoghatatlan okból és különös módon katasztrófa történt. A gép alján szikra keletkezett, a tartály közelébe került és felgyújtotta azt, majd egy pillanat alatt az egész gépkocsit hatalmas lángoszlop borította el. Az utasok menetközben kiugrottak az autóból, ezeknek az országot melletti füves gyepré esve, az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. Spin Aurél a veszély láttára sem vesztette el lélekjelenlétét s mielőtt a gépet tovább vezette, elzárta az autó benzintartályát. Közben az örfeláldozó autótulajdonos kezei összeestek. Az autót azonban ekkor már nem lehetett megmenteni és a gép teljesen a tűz martalékává lett. A kár 100 ezer lei. Érdekes, hogy az autó olyan hatalmas lánggal égett, hogy az országúton a kocsiforgalmat teljes másfél óráig el kellett zárni. A megindított vizsgálat megállapította, hogy az autó kigyulladásáért felelőség senkit sem terhel.

Hatásköri konfliktus az állatbetegségek miatt.

(A főállatorvos a vármegyei orvosi hivatal ellen.)

A vármegyei orvosi hivatal és a vármegyei törvényhatósági főállatorvos között a vármegyében fellépett állatbetegségek miatt egy kis hatásköri összeütközés támadt, amely kiderül abból a nyilatkozatból, amelyet Soós Jenő főállatorvos küldött be hozzánk. Előljárójában leszögezzük a tényt, hogy a vármegye egyes községeiben több ember kapta meg a lépfenét és takonykört s minthogy emberekről van szó, természetesen, hogy a járványnak ez a része a vármegyei orvosi hivatal hatáskörébe tartozik és nem a főállatorvoséba. Legutóbb az orvosi hivatal közlése alapján megírtuk, hogy a megyében megszünt a lépfene és takonykór, természetesen az inficiált emberek között. Nem tudni miért, de a főállatorvosnak ez nem nagyon tetszett, mert az alábbi levelet intézte hozzánk:

Becsés lapjában téves cikk jelent meg azzal a jelzéssel, hogy „Meggzűnt a lépfene és a takonykór a megyében.” Miután ez a közönség megtévesztésére szolgálhat, mert úgy tünteti fel a dolgot, minthogyha az állategészségügy is a vármegyei orvosi hivatal hatáskörébe tartozna s miután ez nagy tévedés, ezért is van szerencsém úsztelettel felkérni, miszerint az alábbi sorokkal a jelzett közleményt helyreigazítani sziveskedjék. Ugyanis nem felel meg a valóságnak az, mintha a lépfene és a takonykór a vármegyében megszünt volna, mert a vármegyei állattenyésztési és állategészségügyi hivatalnál a vármegyei főállatorvos által vezetett nyilvántartás szerint

ezidőszert a lépfenével 38 község és a takonykórral pedig 5 község van fertőzve. Az állategészségügy pedig külön álló állami intézmény, mely a Földművelésügyi és Uradalmak Minisztériumának fennhatósága alatt áll, ennél fogva nem tartozik a vármegyei orvosi hivatal hatáskörébe. Megjegyzem, hogy ezen ragadós állati betegségek továbbterjedésének megállítására nem a vármegyei orvosi hivatal, hanem az elsőfokú állategészségügyi hatóságok, valamint az illetékes járási állami állatorvosok a legszigorubb óvintézkedéseket rendelték el, s ama tulajdonosok ellen pedig, akik e betegségeket be nem jelentették s azt eltitkolják, a legszigorubb megtorló eljárás tételét folyamatba. Tájékoztatás végett szükségesnek tartom megemlíteni még azt is, hogy a takonykóról egyes emberek úgy fertőzik be magukat, hogy ezt a betegséget eltitkolják és a beteg lovat maguk kezelik s e közben fertőzik a befertőzés. A lépfenét pedig úgy kapják meg az emberek, hogy az ebben a betegségben szenvedő állatokat, hogy a bőrüket megmenthessék, titokban vágják le s a lebőrözés alkalmával megsérülve pedig ilyen beteg állat húsának élvezése után fertőzik be magukat. Végül megjegyzem, hogy a lépfene elterjedésének az az oka, hogy a gazdák a lépfene elleni védőoltásokat ez időszert nem alkalmazzák. Azonban, hogy a jövőben a kötelező védőoltás elrendeltesse, a Miniszter Agriculturnei s Domeniilor Directia Regionala Zootehnika s Sanitara veterinarahoz Clujra, illetve Bucurestibe, úgy az alispáni hivatal, valamint a vármegyei állami főállatorvos által megokolt sürgős javaslat tételét. Vármegyei trv. főállatorvos: Soós Jenő.

Irodalom és művészet.

* **Heti műsor:** Szerda: A bérelt Hattyu Mágori Mici, Keleti Gizi, Darvas Ernő bemutatkozása. Csütörtökön: délután Sulamith, daltjáték. Este: Hattyu B. Pénteken: Hattyu C. Szombaton Cigányprimás, A. Inke Rezső bemutatkozása. Vasárnap délután: Falurossza, este: Hattyu B.

* **Hattyu.** Ma kedden és holnap szerdán két előadási főpróbát tart a személyzet Molnár Ferenc kiváló vigjátékából a Hattyuból. Ezen főpróbák azonosak az esti előadással, teljes díszlettel, bútor és kellekekkel míg az összes szereplők jelmezben és maszkirozva próbálnak. Tizenkét próbát tartott a személyzet, ami tekintetbe véve a vidéki társulatok nagy elfoglaltságát vidéken páratlanul áll.

* **Sulamith,** ez a kedves, közkedvelt zenéje daltjáték lesz az idény első délutáni előadása csütörtökön Z. Várady Margittal a címszerepben. Inke Rezső a fővárosnak egy évtized óta kedvenc művésze, ki jelenleg az aradi társulat előkelő tagja, szombaton lép fel először a Cigányprimás címszerepében.

* **Jegyek az összes előadásokra** kaphatók már a léli színház pénztáránál, valamint ott lehet bérelni is.

* **A Békefi-tele zeneintézetben** Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

MŰZI * **Isten veled szerelmem,** Kedden utoljára mutatja be az Uránia azt a nagyhatású képet, amelynek meseje a minden pillanatban másként és másként érző, szerelmi életében kiszámíthatatlan nő tragédiáját mondja el színes szavakkal. Diaz Cézár két árva leánynak gyámja, akik közül az egyik Morellibe a szép, de szegény ifjúba szerelmes. Aquaviva Anna miután Diaz ellenzi Morellivel való barátságát, hozzája szökik, azonban a lelkiismeretes fiatalember visszaviszi őt a családja körébe. Diaz ezek után férjhez akarja adni a leányt, azonban ez kijelenti, hogy csak gyám-

atyját szereti. Diaz hosszas gondolkodás után feleségül veszi, de azzal a kikötéssel, hogy eddigi szabad életmódját folytathatja. Anna boldog, de csak addig, míg meg nem tudja, hogy hoga és Diaz kölcsönösen szerelik egymást. Egy volt kéréséhez rohan és ott megöli magát. A tragédia, amelynek főszerepében csodálatos művészetet nyújt Riva Bayme a legnemesebb érzelmek felkeltesével ad igazí szórakozást. Kedden utoljára megy az Uránia műsorán.

* **Egy baba regénye az Apollóban.** Egy nem a mindemapi élet romantikájával megalkotott darabot vetített két napon keresztül az Apolló óriási sikerrel. Az életértelmétől távol álló leány lélek áll a történések homlokterében. Joilette enged Miksa herceg szenvedélyes udvarlásainak, aki fogadásból veti magát a leány után. Kölcsönös szerelm fejlődik ki közöttük, amit az öreg herceg szenvedélyesen ellenez. Miksa herceg enged atyjának, elutazik, de szíve visszahuzza. A szerelmeseknek jóakarója Saterne mindent elkövet az érdekében. Bariere ellenben ellenük dolgozik, mert így véli megkaparíthatni a leányt. Végül is a herceg is belátja, hogy nem veheti feleségül a kis grizettet, akkor a családott Joilette öngyilkos lesz. Ugyanakkor török el a kis porcellán baba, amit a hercegnek ajándékoztak. Ez a bájos és szellemes mese a film tárgya, amely kiállításával méltó felütnést kélt. Az Apolló már csak kedden tartja a rendkívül bájos képet műsorán.

— **Kinek kell játék-kártya?** Az aradi pénzügyorség közli. Direcțiunea Regionala R. M. S. Cluj 10644—1921. számú rendelete alapján felhívatnak az összes klubok, kaszinók és társaskörök, hogy játék-kártya beszerzésére vonatkozó igényüket a mennyiség megjelölése mellett 3 napon belül az aradvárosi rom. kir. pénzügyöri szakasz irodában (Str. Juon Kálvin No. 23—25) jelentésük be. A bejelentés declaratie szerint történik, a melyről a minta a fenti irodában megtekinthető.

Ünnepély a sport-telepen.

* Ötletesség és mindvégig el nem lankadó jókedv jellemezte az Aradi Atletikai Club tegnap délutánról a ma reggeli órákba nyúló telepünnepélyét. Dörner Jánosné, Laczay Endréne és dr. Palágyi Jenő főrendezők, avatott hozzáértésének, ambíciójának, fáradhatatlan buzgalmának és minden erőt meghaladó munkálkodásának megvolt a látható eredménye. Az ünnepélyt pontban délután négy óra kor a waggongyár kitünő zenekara nyitotta meg. Ekkor már olyan nagy tömeg tolongott az AAC. sporttelepen, hogy a nagy tribün teljesen megtelt és a sétányon alig lehetett megmozdulni az ünnepélyre kigyúlt, szórakozni vágyóktól. A waggongyár zenekarának megnyitója után festői látványban volt része a jelenlevőknek. Az Aradi Atletikai Club dr. Palágyi Jenő vezetésével díszfelvonulást rendezett. A különféle sportágak saját egyenruhájukban vonultak fel. Elöl mentek az atléták négyes sorokban, utána a football-csapatok, majd a tornász, vivó és tennisz csapatok, azután a női atléták és tornászok, majd az oldboy csapatok következtek. A nagyszámú közönség zajosan tapsolta meg a felvonulást. Ezután az ATE. oldboy és az AAC. oldboy-football mérkőzése következett. A két sportegyesület

őregjei klasszikus játékokat produkáltak. Az eredmény 1:1 volt Majd az AMTE. és az AAC. két legjobb csapata mérkőzött egymással. A közönség látható izgalommal kísérte a két csapat győnyörű játékát. A mérkőzésnek 2:0 volt az eredménye az AMTE. javára.

Már alkonyodott, amikor a footballmérkőzések befejeződtek. Az AMTE. dalárdája Szablóczky János szakavatott vezetése mellett néhány szép dalt adott elő, ezután a közönség elszéledt, hogy résztvegyen az ötletesnél ötletesebb szórakozásokban. Mittermayer Ödön és Kiss Gyula rendezők buzgólkodtak, hogy az ünnepély sikere mindvégig biztosítva legyen. Az egymás mellett felállított sátrakban uriaszonyok és fiatal leánykák szolgálták ki az izletes ételeket és italokat. A vírstli és sörátorban, amelynek vezetője Szántó Gyuláné volt, özv. Wittauschek Lajosné, Bartos Jenőné, báró Exterde Kálmáné, Leölkes Béláné, özv. Schlechta Gusztávné, Somogyi Jenőné, Gergely Lajosné, Benedicty Judit, Petrányi Emmi, Péterffy Sári, Péterffy Iza, Székessy Vanda, Unger Luci, Krenner Maci, Vácsey Magda, Deniffle Kató, Heitz nővérek, báró Exterde Mici, Bartos, Böske. Por nővérek és Szántó Magda hordozták az asztaloknál letelepedett vendégeknek az izletes tormás-vírstlit és a habzó sört. A cukrász-

dasátorban a kiszolgálást özv. Csillag Lajosné vezette Müntz Mártonné, Pollák Lajosné, Deutsch Mihályné, Babots Istvánné, Boross Oszkárné, Lányi Izsóné, Müntz Magda, Multas Erzsike, Cornea Jenny, Lányi Tusi, Vadász Böske, Pollák Annie, Dózsa nővérek, Assael nővérek, Deutsch Klári és Teri, Weiszberger Irén, és Nagy Erzsike buzgó segítségével. A bazársátorban Kiss Lajosné, Steinitzer Dezsőné, Burza Cornélia, Bauer Gyuláné, Kiss Steffi és Barta Erzsike szolgálták ki. A korfetti sátor vezetői Vásárhelyi Janka és Vajda Zsigmondné buzditották Domány Jánosné, Probszt Böske, Bodnár Zoltánné, Bodnár Klári, Feszler Béby és Faragó Magda kőfetti árusító hölgyeket, hogy minél nagyobb forgalmat érjenek el. A gyümölcs sátorban Kollmann Árminné, Jankó Imréné, özv. Telbisz Bériné, dr. Stauber Andorné, Kúlynyi Gizi, Groglott Annie, Tinkó Ella, Scherhag Hella, Borsányi Ica, Édes Ilonka, Bihary nővérek, Telbisz Györgyike, Ember Magda, Mayerhoffer Margit és Sorbán nővérek árusítottak. A szépen fel díszített cigánysátorban az izléses italokat és ételeket Salacz Dezsőné vezetésével Cégka Zdenkóné Krümmer Mátyásné, Brunner Béláné, Scherhag Heinrichné, dr. Kristyó Istvánné, Stanity Györgyné, Obovits Jánosné, Gráff Sándorné, Orbán Béláné,

Kiss Gézané, Lits Antalné, Vass Anka, Cziffra Jánosné, Brunner nővérek, Cégka Pubi, Gráff nővérek, Krümmer Ella, Kampis Rózi, Lippich Nóra, Mandl Rózsi, Salacz Lilly, Demján nővérek, Szöllösi Magda, Édes Duci, Györgyössy Böske és Fischer nővérek szolgálták ki. A halászcserda örvendett a legnagyobb forgalomnak. Az AAC. színeibe öltözött lelkes hölgytársaság nagy buzgalommal hordozta szét a halpaprikást az éhes vendégeknek. A halászcserda vezetője Dörner Jánosné volt, akinek Marczy Béláné, Schuch Ferencné, Feszler Károlyné, Stauber Józsefné, Winkler Örnagné, Busti Sándorné, Szablóczky Jánosné, Marczy Hajni, Horváth Erzsike, Martonosi Böske, Szablóczky Magda, Stauber Margit, Fekete Bábó, Marossi Dusi, Winkler Mici, Némethy Irma, Schuch Médi, Feszler Médi, Horváth Blanka és Irma, Hoffbauer Nusi és Házi Marcsa voltak a segítőitársai. A szerencsehalászat, amelyet Beregszászi Lajosné és Berecz Károlyné vezetett, szintén kellemes szórakozása volt a közönségnek. A nagyszámú közönség a waggongyári zenekar hangjai mellett a késő esti órákig szórakozott a sátrak előtt. Tíz óra után a halászcserda előtti tennispályán megkezdődött a tánc. Már a hajnal kezdett derengeni, amikor a jól sikerült telepünnepély véget ért.

A magyarországi tartozások likvidálása.

(A budapesti román likvidáló bizottság rendelete.)

Nemrég dr. Lepadatu volt pénzügyi államtitkár, a budapesti román likvidáló bizottság vezetője az aradi pénzügyi bizottság vezetője és a közgazdasági tényezők jelenlétében tájékoztató előadást tartott a volt monarchiával szemben fennálló követelések likvidálásáról. A likvidáló bizottság most a következő rendeletet adta ki:

RENDELET.

A tájékoztató és statisztikai adatok összegyűjtése tárgyában a volt osztrák-magyar monarchiával szemben fennálló magán és köz követelések likvidálása kérdésében. 1. §. A bucurestii külügyminiszterium által adott felhatalmazás alapján a jelen rendelet közzétételétől számított 30 napi határidőn belül közölni kell a szeheni solidaritetea irodával az alábbi szakaszokban kért összes adatokat és információkat. 2. §. Az adatok és információk a jelen szakaszban foglalt felosztás szerint az illető fejezet, cím és számok megjelölésével közlendők. Annyiszor kell őket közölni, ahányszor kéri, még akkor is, ha egyik ugyanazon adatot több ízben is kéri.

I. Fejezet. Adósságok és követelések:

I. cím. Erdély, Bánát és a csatolt magyar részek román állampolgárainak, úgy a természetes, mint a jogi személyeknek, Ausztriával, Magyarországgal, Csehszlovákiával és Lengyelországgal, ugyancsak az Itáliához és Jugoszláviához csatolt volt osztrák-magyar területekkel szemben korona valutában fennálló tartozásaik és követeléseik, feltüntetve az összeget, az esedékességet, a hitelező vagy adós nevét és lakóhelyét, valamint azt a körülményt, hogy az illető adósság vagy követelés záloggal fedezve van-e vagy sem. A bejelentést minden nevezett államra nézve külön kell megtenni. Ezen cím alapján nem kell bejelenteni oly tartozásokat és követeléseket, amelyek törlesztéses zálogkölesönök, továbbá a melyek értékpapírlombard ügyletekből erednek és az élet és elemi (tűz, jég, betörés stb.) biztosításból származnak. Az intézetek (Bankok, társas vállalatok, egyesületek, és testületek) követeléseiket és tartozásaikat összegezve is bejelenthetik, csak az I. bekezdésben felsorolt államok szerint elkülönítve.

II. cím. Erdély, Bánát, stb. román állampolgárainak, úgy a természetes, mint a jogi személyeknek oly intézetekkel (bankok, hitelintézetek stb.) szemben, amelyeknek székhelye Erdély, Bánát stb. területén van, de Magyarország, Ausztria, vagy valamely utódállam (Csehszlovákia, Itália, Lengyelország és Jugoszlávia) területén levő központtal függenek, vagy a nevezett államok oly állampolgáraival szemben, akik más állam területén laknak, mint amilyeneknek a polgárai, fennálló és eredetileg akár idegen pénznemben, akár koronában létrejött tartozásai és követeléseik. Az összeg, esedékesség stb. az előző cím szerint jelentendők be.

III. cím. Erdély Bánát, stb. román állampolgárainak, úgy a természetes, mint a jogi személyeknek, Ausztria, Magyarország és a többi államok, ugyancsak azok állampolgáraival szemben az I. és II. cím szerint fennálló értékpapírokból és nyilvános vagy magánkibocsájtású címletekből (állami, községi, kötvények, záloglevelek, részvények, elsőbbségi kötvények, sorsjegyek stb.) álló tartozásai és követeléseik. Ideértendők Erdély és Bánát román állampolgárainak az előzőekben meg-

nevezett államok jogi vagy természetes személyeinél lévő érték papírok és címletekből álló akár szabad, akár terhelt letétei és viszont. Be kell jelenteni az értékpapírok neveit, névértékét, az adós, a hitelező és a letéteményes nevét és székhelyét és az esetleg fennálló adósság összegét és esedékességét.

IV. cím. Az I. és III. címben felsorolt Itália és Szerbia régi területével szemben fennálló tartozások és követelések.

(Folytatjuk.)

Perbeszédék az aradi diákok perében.

(A királyi biztos súlyos büntetést kért. — A hivatalból kirendelt védő lelkes beszéde.)

— Az Aradi Közlöny Sibiuba küldött tudósítójának távirati és telefonjelentése. —

„A magyar világban én is viseltem március idusán magyar trikolórt a gomblyukamban.” Ezt a szót mondotta Petcoviciu román királyi százados, az aradi diákok hivatalból kirendelt védője mondoma ma a sibiui hadbíró előtt a vádlott fiatal emberek védelme során. Ezzel a néhány szóval jellemezte legfőképpen a törvényt ülő bíróság előtt a vádlottak padján ülő aradi diákok lelkiállapotát akkor, amikor az Ifju Magyarok Egyesületét megalakították. Az ifjui lelkesedés, a fiatalság forradalmi mámorja, a szabadság szeretete hatotta át a gyermekorból éppen kilépő fiukat, amikor egyesületbe álltak. Lehet-e őket szigorúan, a törvény rideg paragrafusai szerint felelősségre vonni, lehet-e őket a törvény teljes szigorával sújtani, hiszen gyermekek, jóhiszeműek, hevülékenyek voltak? Ez a gondolatmenete Petcoviciu százados védőbeszédének s miután a hivatalos védő az összes ényhítő körülményeket felsorakoztatta, a diákok felmentését kérte.

A mai tárgyalási napról Sibiuba küldött tudósítónk a következőkben számol be:

A királyi biztos vádja.

Valamivel nyolc óra után nyitotta meg Mihalescu ezredes, a hadbíró elnöke a tárgyalást. Elsőnek Coman százados királyi biztos emelkedett szólásra, hogy megtartsa vádbeszédjét. Coman százados azt vitatta, hogy a vádlottak terhére rótt cselekmények a tárgyalás során beigazolódtak s ezért velük szemben a katonai büntetőtörvények megfelelő szakaszát kell alkalmazni. A vádbeszéd hosszabban kitért a politikai viszonyokra, amelyeknek eseteleése után Coman százados előterjesztettél vádindítványát. Eszerint elsősorban Fleischer György ellen, mint az Ifju Magyarok Egyesületének titkára ellen, azután Basch István, Holló István, Erdődi András, Elemér Gyula, Pálffy Endre és Lejtényi József csapatparancsnokok ellen emelt vádat. Mindannyiukat, valamint a többi vádlottakat is, az állambiztonsága elleni összeesküvéssel vádolja. Szó szerint idézi az Ifju Magyarok Egyesületének alapszabályait s kijelenti, hogy a tanúvallomások során megdőlt a vádlottak ama védekezése, hogy az egyesületet a bolsevisták elleni védekezés céljára alakították. Bebizonyították, hogy Pálffy tényleg elkövette a terhére rótt zászolását. Az állambiztonsága elleni

összeesküvésen kívül Fleischert és a csapatparancsnokokat tiltott fegyvertartásért is felelősségre kívánja vonni. Indítványozza, hogy nevezettek ellen a büntetőtörvénykönyv azon szakasza alkalmaztassék, amely 5—10 évig terjedő fegyházzal sújtja a bűnösöket. A második csoport, Makó János, Huszti Ferenc, Schüller Béla, Kintzig János és Lengyel Ernő, akik csoportvezetők voltak, az ügyész véleménye szerint teljesen hasonló megítélés alá esnek. Ezért rájuk ugyanolyan büntetés szabandó ki, mint az első csoport tagjaira. A harmadik csoporthoz tartoznak az ügyész szerint Csányi Márton, Kovács József, Sárközi Elemér, Kántor Pál, Hauer Ernő, Vosztri József, Székely Károly, Hehs Ákos, Baumgarten Alajos, akik a tagok toborzása körül kifejtett működésükkel sértették az állam érdekeit. Ezekkel szemben az ügyész a katonai büntető törvénykönyv azon szakaszát kívánja alkalmazni, amelynek alapján 15 naptól 5 évig terjedő fegyház szabható ki. A negyedik csoporthoz tartozó Sztibich István, Hady Antal és Kamler János ellen csupán fegyverrelrejtésért emel vádat az ügyész, amelynek büntetése 15 naptól 2 évig terjedhető fegyház, vagy pedig 10 ezertől 26 ezer leig terjedő pénzbüntetés.

A hivatali védő beszéde.

A vádlottak és a tárgyalóteremben jelenlevők az ügyész vádindítványát hallgatva csendben, szivszorongva hallgatták végig. A nyomtatott hangulat csak akkor engedett, amikor Petcoviciu százados hivatalból kirendelt védő kezdte meg beszédét. A százados hatalmas lendülettel, fiatalos lelkeséggel és hevességgel beszélt. Vázolta azokat az állapotokat, a melyek a fiatalság lelkét a forradalmi időkben és a különféle megszállások alatt eltöltötték. Élénk színekkel eszterelte a fiatalság hazaszeretetét és izgalmait s beszéde során megkapó képét nyújtotta a gyermekkorból a serdülőbb ifjúságba kerülő lelkiállapotának.

Az elnök félbeszakította a százados beszédét és a következő kérdést intézte hozzá:

— Százados ur is így cselekednék?

Petcoviciu százados: A magyar világban én is viseltem március idusán magyar trikolórt a gomblyukamban. A százados ezután folytatta védőbeszédét, hivatkozva a vádlottak fiatalságára, jóhiszeműségére, hevülékenységére

és arra, hogy végső eredményben nem volt céljuk az állambiztonsága ellen törni: kérte a vádlottak felmentését.

Elnapolták a tárgyalást.

Petcoviciu Iván százados védő beszéde után Patriciu főhadnagy és Friedl százados kirendelt védők beszéltek. Mindketten enyhíteni igyekeztek a vád súlyát. A védőbeszéd elhangzása után az elnök elnapolta a tárgyalást, amelyet kedden délután fél 3 órakor folytatnak. Ítélet minden valószínűség szerint kedden az esti órákban várható.

Az aradi zsidóság az ukrainai pogromok menekültjeiért.

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagyszámban gyűltek össze az aradi zsidóság előkelő tagjai a hitközség közgyűlési termében, ahol egy a jótékony terén kifejtett munkásságáról ismert oradeamarei uriaszony, Ullmann Sándorné tartott előadást az ukrainai pogromok menekültjeinek és az áldozatok árváinak sorsáról. Ullmanné elmondotta, hogy mintegy 30 ezer menekült érkezett a legutóbbi időkben Románia területére. Ezek között nyolcezer árva gyermek, akiknek szülei a pogromok áldozatai lettek. A gyermekek legnagyobb része még ma is a besszarábiai Kisenevben van s ha a társadalom, de főleg a társadalom zsidó része nem siet segítségükre a legszomorubb jövőnek néznek elébe. A gyermekek nagyrészt családnál kívánják elhelyezni, az esetleg még fennmaradókat pedig a befolyt pénzbeli adományokból nevelik fel.

Ugy a neolog, mint az ortodox hitközség kebelében megalakulnak rövidesen a bizottságok, melyek már a napokban akcióba lépnek. Oradeamaren már eddig is számos gyermeket sikerült elhelyezni a bizottságnak s nemcsak zsidó, de keresztény szülők is jelentkeztek, hogy hajlandók zsidó gyermekeket felnevelni. Ullmanné a jövő hétfőn, a hónap 12-én kezdi meg az aradi intézmények és vállalatok látogatását s bizik, hogy fáradozása Aradon is, mint Oradeamaren a legszebb eredménnyel fog járni.

A gyűlésen Freund Lajos oradeamarei kereskedő bejelentette, hogy hajlandó személyesen, az itt elhelyezendő gyermekeket kiválogatni és magával hozni. Vagvölgyi Lajos dr. főrabbi, Adler Andor és még többek hozzászólása után a gyűlés úgy határozott, hogy a bizottságokat még a mai nap folyamán megalakítja s megindítja az akciót abban a tudatban, hogy az aradi zsidóság a legnagyobb áldozatkészséget fogja tanúsítani. Az oradeamarei bizottság egyes tagjai tovább utaztak Timisoarara, hogy ott is hasonló mozgalmat indítsanak.

Nyomdatulajdonosok tanácskozása.

(Új kollektív szerződés készül.)

Az Erdélyi és Bánati Nyomdatulajdonosok és Rokonszakmabeli Főnökök Egyesülete megbízottai ma délután az aradi Kereskedelmi és Iparkamara gyűléstermében összegyűltek, hogy az országos kollektív szerződés tervezetét megtárgyalják. Az összegyűlt megbízottak megalakították a nyomdafőnökök árszabálybizottságát. A bizottság elnöke: Kabos Ármán nyomdatulajdonos Timisoaráról. Erdély és Bánát nyolc kerületre van osztva; ezeket a következők képviselték: Hollinger Péter nyomdatulajdonos, a „Graphik Union” egyesületi közlöny szerkesztője Timisoaráról, Lányi Izsó, Keppich Zsigmond és Lázár János Aradról, Benkő László Targul-Muresuliról, Nicolae Moga Oradeamareról, Hanshaus Albert Brasovból, Morvay János Satumareról, Hatiegan Simon egyesületi titkár képviselőiben, Krafft és Drotleff cég, Márkus és Drotleff Sibiuból. Az aradi tárgyalások befejezése után a nyomdatulajdonosok Timisoarara mennek át, ahová Clujról a Nyomdai Munkások Központi Szervezetének megbízottai szintén elmennek és közös tárgyalás alá veszik a kollektív szerződés-tervezetet.

Adókvetés.

(Jövedelem-, vagyon- és hadinyereség-adó.)

Az aradvárosi adóhivatal területére alakított és a jövedelem-, vagyon- és hadinyereségadó I. fokú megállapításra illetékes adóelszámolási bizottság a következők adóját fogja tárgyalni. Szeptember 12-én: Adler Dániel, Auerbach Herman, özv. Andrényl Károlyné, Babó Iván, özv. Balogh Istvánné, Bányai Géza, dr. Barra Gyula, Bárdos Manó, Barsony Andor, Baumann Ignác, Baumann János, dr. Baross Lajos, dr. Bereczky Imre, Berger Adalbert, Berger Gyula. Szept. 13-án: Berta Károly, Berta Béla, özv. Berta Tihuszné, Bing János, Biltensbinder Konrad, Bobojcsó Béla, dr. Rogdán Virgil, Bogsch Aurél, Böhm Géza, Brandesz Dávid, Buja Sándor, Burza Cornél, Buchler Mór, ifj. Czeiler István, Czettel Fülöp. Szept. 14-én: Dános Gyula, Darányi János, Dema Gusztáv, dr. Demián Aurél, Dengl Rudolf, Domán Sándor, Duffek Kálmán, özv. Éles Arminné, dr. Éles Béla, dr. Éles Géza, Faragó Gyula, dr. Farkas Sándor, Feinckuchen Izidor. Szept. 15-én: Fischer Marcel, Fischer Mór, Fischer Simon, Flamm Miksa, Freud Fülöp, Frick József. Szept. 15-én: Funkeltstein József, dr. Földes Béla, Fehér Gábor, Garay Károly, Geller Izidor, Glésinger Viktor, Gokschmidt Sándor, Grósz Lajos, Grósz Jenő, Guttmann Samu, Grünwald Samu, György Menyhért. Szept. 16-án: Hajós Árpád, Halmi Andor, Halmi József, Halmos Dezső, Hann Alajos, Hanzu Nestor, Havas Sándor, Holländer Miksa, Heis Vilmos, Hoffmann Ottó, Horváth Dániel, Huppert Henrik, Igaz Sándor, Ilics Miklós, Irom József, dr. Ispravnic Séver, özv. Jakabffy Zoltánné, Jacobi Gyula. Szept. 17-én: Kállai Miksa, Kálász János, Kalmár Endre, Kalmár József, Kamler János, Karácsonyi Márton, Kárpáti János, özv. Katona Béláné, Kaufmann Lajosné, Kell Lajos, Keppich Zsigmond.

HIREK.

Próba-ut autóbusszon.

(Az Astra-gyár új készítménye.)

Az aradi Astra-automobil- és waggongyár a bucarestii kiállításra autóbusszt készített, amely ma délután négy órakor tette első próbatúját. A próbatúton részt vettek: Badescu tábornok, dr. Robu János főpolgármester, dr. Beles Jenő ahispán, Reu Illés Siguranta-főnök, dr. Jancu Cornél Aradváros képviselője, Friedrich nyugalmazott őrnagy, dr. Jegessy Károly városi főügyész, Herling Gyula városi főmérnök, Zubor Andor tanácsnok, ifj. Vass Gusztáv Acsev. felügyelő, Jancu Traján rendőrfelügyelő, Fellner Károly és Böszörményi János az Astra-gyár ügyvezelő igazgatói, Ketterer Károly, Molnár László, Vigyázó László, Martai Károly az Astra-gyár igazgatói. Az autóbusszt Gaál József az Astra-gyár garage-főnöke vezette. Az autóbussz, amely 30 kilométer gyorsasággal halad óránként, szép, nagy világos sárgára festett építmény. Belső berendezése igen kényelmes. Harminc személyre van berendezve és kellemes büröléssel ellátva. A negyven lóerős motor hangtalanul és hibátlanul működik. Az autóbussz a megyeházáról indul el és Ujaradon keresztül Németvárára, onnan vissza Ujaradra jött és az ujaradi tündérvárat előtt állt meg. A tündérváratban fényes bankett várta a meghívottakat. A banketten Badescu tábornok mondott felköszöntőt. Elsősorban az ipar fejlődése viszi előre egy országnak a kulturáját és mozdítja elő haladását mondta. Emelem poharamat azokra, akik a kulturát, a haladást elősegítik — a mérnökökre. Lelkes éljenzés követte a tábornok toaszliját, amelyre Böszörményi János igazgató válaszolt. Megköszönte a mérnökök nevében a tábornok felköszöntőjét és kijelentette, hogy az autóbussz első útja egyúttal az új gyáralakulatnak felavatása. Ezután Jancu Cornél Aradváros képviselője mondotta a következőket: Egy ország termelőképességétől függ annak fejlődése. A mi országunk olyan termelőképességgel bír, hogy vetekedik Európa bármely országával, produkálni azonban még keveset tud. De van egy város ebben az országban, ahol az ipari produktum felveszi a versenyt bármely más városával. Ez a város Arad. Innen ered az, hogy ma már a vasúti kocsik jó állapotban vannak. De azonkívül is sok értékes ipari terméket köszönhetünk ennek a városnak, ahol az Astra-gyár működik, amelyre büszkék lehetünk és én is büszke vagyok mint Aradváros képviselője.

Hangos letezésnyilvánítás követte Jancu Cornél szavait. A bankett a legjobb hangulatban a késő esti órákban ért véget, amikor a vendégek újra az autóbusszba szálltak és bejöttek Aradra. Az autóbussz, amely saját villanyfejlesztő készülékkel van felszerelve s az esti órákban nappali világítást terjeszt, holnap szállítják Bucarestibe.

— **Kiküldött tudósítónk Sibiuban.** Az aradi diákok perének a sibiui hadbíróóság előtt most folyó tárgyalása befejezéshez közeledik. A tárgyalásról sibiui tudósítónk telefonjelentései alapján eddig is kimerítően tájékoztattuk olvasóinkat. Hogy azonban a perbeszédet és az ítéletet olvasóközönségünkkel pontosan és részletesen közölhessük, tudósítót küldtünk Sibiuba, aki már ma táviratban és telefonszólásokban még az eddigienél is kimerítőbb jelentéseket küld az Aradi Közlöny olvasóinak.

— **A főügyész itthon.** Meculescu Sándor aradi főügyész szabadságáról ma visszaérkezett Aradra és átvette az ügyészség vezetését.

— **Bejelentési összehívás.** E 6-án kedden jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Regina Maria és Bul. Regele Ferdinand (Andrássy-tér) és (József főherceg-ut.) II. rendőrkerületben: Calea Saguna (Varjasy Lajos-utca) Teleky-utcától a Marosig. III. rendőrkerületben: Str. Dorobantilor (Urbán Iván-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Petru Pipas (Gál László-utca) és Str. Maria (Mária-utca).

— **Hármas szövetség Oroszország ellen.** Kovno. A litván miniszterelnök kovnoi látogatása alkalmával foglalkoztak Esztország Lettország és Litvánia szövetségének kialakulásával. Az u hármasszövetség főként keleti védelemre szorítkozik Oroszország ellen.

— **Angoi-francia jegyzékváltás.** Páris. A wiesbadeni nemet-francia tárgyalás Anglia és Franciaország között jegyzékváltásra adott okot. Belgium ugyanis felhívta Angliát figyelmét arra, hogy a Wiesbadenben kötött szerződés veszélyeztetett Németországgal szemben a számára biztosított elsőbbségi jogot. Az angolok hibáztatják, hogy a francia kormány onhatalmatlanul tárgyalta és a szerződésről a szövetségesek egyikét sem értesítette.

— **Eljegyzések.** Roboz Jolánt, Rosenbergh Ferenc debreceni kereskedő leányát eljegyezték Hammer Jenő autogarage tulajdonos.

Gyellán Margitát Ujaradról eljegyezte Lupoj Tivadár Borosjenőről.

— **Új prefektusi titkár.** Radu Pancu prefektus Stefanuc titkár mellé a napokban Dragan Octavian joghallgatót prefektusi másodtitkárrá nevezte ki.

— **Nemzetközi sakk-verseny.** Budapest. Az itteni sakk-kör nemzetközi sakkversenyt rendez, amely tegnap nyílt meg. A versenyzők a következők: Kostics, Vajda, Alechi, Beguljogow, Steiner, Grünwald, Balla, Tartakower, Stern, Over és Schweiger.

— **Halál a szilvatözésnél.** A siriai (világosi) csendőrség ma nem mindennapi halálmemóről küldött telefonjelentést az aradi királyi ügyészségnek. Az egyik környékbéli tanyán Honzer Mária szolgálóleány szilvalekvárt főzött és hirtelen szivgörcsöt kapva beleszedült a forró lekvárba. Az ügyészség elrendelte a boncolást.

— **Uri betörők.** Budapest. Tegnap este István ékszerészhez, akinek az Andrássy-uton van az üzlete, harmadszor betörték. A betörőket a biztonsági csendőrok árulták el s a rendőrség csakhamar elfogta a tetteseket. A rendőröknek sikerült elfogniok egy előkelően öltözött nőt és férfit, akiknek két társa azonban elmenekült. A nő Sós Edithnek mondta magát a férfi pedig Gerő Emilnek. A rendőrségen azt hiszik, hogy mindketten álnevet használtak.

— **Szerencsétlenség a bucsun.** Ujaradról jelentik, hogy Hartmann András 45 év körüli földműves lovát a radnai bucsura menet Szépfalunál megvadultak és elragadták a szekert. Hartmann leest a kocsiról és súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen embert ha-

zaszállították a lakására, ahol ma délelőtt meghalt.

— **Orvosok és gyógyszerészek jelentkezése.** Dr. Bradean Atanaz megyei főorvos felkéri Arad megye összes hivatalos és magánorvosait, gyógyszerészeit és szülésznőit, hogy neveiknek a Monitorul Oficialban való közlés végett szeptember 25-ig bezárólag a megyei orvosi hivatalhoz nyújtsák be kérvényeiket, román állampolgársági igazolványukat és katonai viszonylatokról szóló bizonyítványukat. A megyei orvosi hivatal a határidő lejárása után nem fogad el kérvényeket.

— **A Tisza-per.** Budapest. A Tisza-per mai főárgyalásán Vago-Wilhelm Jenő védője beszélt. Holnap valószínűleg a replikák következnek.

— **A szülészeti klinika és kórház.** Az ujonnan megnyílt szülészeti klinika főorvosa dr. Albu, annak közlésére kéri fel lapunkat, hogy az elterjedt hírektől ellérőleg a megyei kózkórházból csak a szülészeti és nőgyógyászati osztályt helyezték át a klinikára.

— **Táncoktatás.** Gencsy Béláné zártkörű tánciskolája szeptember hó 20-án kezd meg a Fehér Kereszt nagyermeiben az oktatást. Beiratkozás naponta a táncteremben 3-5 óráig.

— **Az ujszentannai izr. anyakönyvi kerület legutóbb megtartott közgyűlésén** Sonnenschein Elias kerületi főrabbi kérésére a ker. székhelyét Ujszentannáról Pankotára helyezte át.

— **A monopol-árak bejelentése.** Az aradi pénzügyőrség közli: Direcțiunea Regionala R. M. S. Cluj 16616—1921 számú rendelete alapján felhívom mindazon kereskedőket, kik monopol-tárgyak (gyufa, cigarettapapír, tűzke stb.) elárulásával foglalkoznak, hogy készletükről 2 példányban felfektetett pontos kimutatást 3 nap alatt az aradvárosi rom. kir. pénzügyőri szakasz irodájában (str. Juon Kalvin 23—25) annál is inkább nyújtsák be, mert ellenkező esetben, akik ezt lenni elmulasztják, az árak elkobzása mellett szigorúan megbüntethetnek. Bejelentési minta a fenti irodában megtekinthető.

— **Kötelező a blokkrendszer.** Az aradi pénzügyigazgatóság az elmúlt napokban táviratilag kérédezködött a cluji pénzügyi részortnál, hogy a fogyasztási helységeken továbbra is kötelező-e a blokkrendszer. Ma érkezett meg a pénzügyigazgatósághoz a pénzügyi részort döntése, amely szerint Aradon továbbra is blokkrendszer lesz és a fogyasztási helységek tulajdonosai a nekik kiosztott regisztréket is kötelesek pontosan vezetni.

— **Bulgária — hadsereg nélkül.** Sofia. A bolgár kormány jegyzékét intézett szövetségi ellenőrző katonai bizottság elnökéhez, amelyben arra utal, hogy az önkéntesek nem jelentkeznek a hadseregbe való felvételre, ami képtelenné teszi Bulgáriát arra, hogy belső rendjének és határainak biztosításáról gondoskodjék. Arra kérte tehát a bizottságot, engedje meg Bulgáriának, hogy a békeszerződésben megállapított létszámban hadsereget tarthasson. Bulgária jegyzékkel fordult a nagykerületi értekezlethez is, amelyben azt kérte, hogy rendelje el a vizsgálatot a felhozott állítások igaz voltának ellenőrzésére.

— **Komoly a helyzet Angliában.** London. Lloyd-George angol miniszterelnök a helyzet komolyságára való tekintettel a minisztereket összehívta Juvermessbe. A tanácskozás után meglátogatja a közelben tartózkodó királyt, hogy jelentést tegyen neki a helyzetről.

— **Ki lesz az új birodalmi elnök Németországban?** München. Politikai körökben az új birodalmi elnök személye felett vitatkoznak. A polgári párt Stegerwald porosz miniszterelnök mellett foglal állást. Wirth birodalmi kancellár Berlinben tárgyalta a bajor követtel és a bajor demokrata-párt képviselőjével a bajorországi ostromállapot megszüntetéséről.

— **Curticlin még mindig terjed a sarlach.** A megyei orvosi hivatal Curticii község előljárósága ma arról értesítette, hogy a községben kitört sarlach-járványban két nap óta több új megbetegedés történt.

— **Parkünnepély.** Tegnap este nagy vígság között ért véget a tüdőbajosok javára rendezett háromnapos parkünnepély. A rendezőség nagy gonddal igyekezett, hogy az ünnepség erkölcsi és anyagi sikerét biztosítsa. A három napos parkünnepélyt egy arányában, mint szórakoztató helységeivel az idény legsikerültebb népünnepélyei közé sorozható.

— **Olcso ta a megyei tisztviselőknél.** Arad megye vezetősége a napokban értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy a megyei tisztviselőknél, a nyugdíjas megyei hivataloknál és a megyei tisztviselők özvegyeinek jutányos áron fát ad el. Boneu Vazul megyei főjegyző ezzel kapcsolatban felhívja az érdekelteket, hogy faigényeiket szeptember 10-ig írásban nála jelentsék be.

— **Rablógyilkosság gyanúja alatt.** Rasztig csoportvezető detektív és Nagy János nagyenyedi detektív Piskin letartóztatták K. paulisi lakost, akit azzal gyanúsítanak, hogy megölte és kirabolta Winkler János nagyenyedi dúsgazdag borkereskedőt.

— **Az orvosi hivatal és a szeméttüvarozás.** A városi orvosi hivatal ma átiratot küldött az első kerületi előljáróságához, amelyben kifejti annak tarthatatlanságát, hogy Aradon a szeméthordás magánvállalatok kezében van és így, mintán a háztulajdonosok, vagy lakók nem tudják fizetni a szemétkihordási költségeket, hetekig, vagy hónapokig hagyják a szemetet összegyülni, ami első sorban fojtó büzt terjeszt a környéken és erősen elősegíti a veszedelmes járványok terjedését. Az orvosi hivatal azt indítványozza, hogy a város a szeméthordást vagy vegye házikézelésbe, vagy pedig úgy adja ki bérbe magánvállalatoknak, hogy azok szigorúan kötelezve legyenek arra, hogy kivétel nélkül minden házból a szemetet naponta eltakarítsák. Az első kerületi előljáróság ma áttette a tanácshoz a városi orvosi hivatal előterjesztését. A tanács a legközelebbi napokban fogja tárgyalni az előterjesztést.

Vakmerő rabló garázdálkodása Aradon.

(Tömeges feljelentések az ismeretlen rablók ellen. Elfogták a tettest.)

Az aradi Királyi ügyészség már napok óta szenzációs bűntényben nyomoz. A részleteket mind a mai napig a nyomozás érdekében nem lehetett közölni. Ma azonban hirtelen fordulat állott be az ügyben és dr. Ursu János táblabíró, a vizsgálóbíró helyettese ma letartóztatta a tettest, aki a bizonyítékok sulya alatt bevallotta bűnét. Már a múlt hónap elején több feljelentés érkezett az ügyészségre, hogy a csálai erdő mellett éjszakánként veszedelmes a közlekedés. Az arra haladó embereket megrohanták a banditák, akik elszedték pénzüket, a nők ellen pedig erkölcsstelen merényletet követtek el. Az ügyészség eleinte nem hitte el az első panaszokat, mert szinte lehetetlennek tartotta, hogy Arad területén a régi romantikus Rózsa Sándor-históriák újból megelevenedjenek. A panaszok azonban az idők folyamán annyira felszaporodtak, hogy komolyan kezdtek vele foglalkozni az illetékes körök. Így tegnap délután a vizsgálóbíró már tisztában volt azzal, hogy a hírhedt rablóvezér nem más, mint Russ József, az aradi ügyészségi fogház jól ismert alakja.

(Éjszaka a Csálai erdőben.)

Egész csomó akta fekszik a vizsgálóbíró asztalán. Valamennyi a csálai rablók károsultjainak panaszai. Legérdekesebb közöttük egy öreg asszony panaszja, aki a múlt hónap közepén este ment hazafelé a csálai erdő mellett. Egyszerre a bokor mögött egy izmos alak ugrott elő. Zsebkezdőjével betömte az öregasszony száját és

elvette tőle negyvenhárom lejt. Az öregasszony nem vesztette el hidegvérét és rimázkodni kezdett a rablónak, hogy adja vissza vagyunkáját. A rabló megkönyörült az öregasszonyon és visszaadta a pénzt, sőt még elkísérte az erdő széléig. Egy fiatal leányt is megtámadott az utonálló és magával hurcolta az erdőbe. Pénzét elrabolta és erkölcsstelen merényletet követett el ellene. A leány később sikoltozni kezdett, mire az utról férfiak közeledtek. Russ meghaltatta a közeledő lépéseket és eltiint az erdő sűrűjében.

(Elfogták a tettest.)

A panaszok egyre gyűltek az ügyészségen és a kapott személyleírások alapján megállapították, hogy a vakmerő rabló nem lehet más, mint Russ József. Dr. Ursu János táblabíró ma letartóztatta Russot, aki mitsem gyanítva jelent meg a törvény hívására. Russ eleinte hallani sem akart a vádról és kijelentette, hogy neki rendes foglalkozása van, de később mindent bevallott. Legérdekesebb volt Russ szembesítése azzal a leánnyal, aki azt állította, hogy merényletet követett el ellene. Russ cinikusan nevetve szolt:

— Hiszen magától jött velem. Csak nem gondolja, hogy ilyen legénynek mint én, így kelljen szerezni az asszonynépséget.

Russ az összes ellene beadott panaszokat elismerte és kijelentette, hogy nemrégiben olvasott Rózsa Sándorról és nagyon megirigyelte az életmódját. A vizsgálat folyik.

Sport.

— **Selejtező mérkőzések:** (Törökvs—AVSE 2:2 (2:1). Változatos játék melyben mindkét fél egyenlő erejűnek mutatkozott. A vezető goalt az AVSE érte el Vasvári révén, melyet a Törökvs egy kornelből kiegyenlített, majd Bahner révén sikerült a vezetést is megszerezniük. Félidő 2:1 a Törökvs javára. A második félidőben az AVSE bizonyult erősebbnek, több veszélyes helyzetet kiaknázatlanul hagyott és csak a Törökvs öngólya által tudta az eredményt eldöntetlenül megváltoztatni. Bíró Pálkás (AMTE). ATE—Egyetértés 7:0 (4:0). A játék állandó ATE fölény mellett folyt le. Győz a technikailag kiforrottabb és jobb csapat nagy goalarányal lelkesen játszó ellenfelén. Az első félidő goaljai közül hármat Szabó, egyet Feldmann rugott, míg a második félidő goaljait Feldmann, Murányi I. és Licker osztották meg. Bíró Markovics Miksa. A selejtező mérkőzések eredménye: 1. ATE 5 pont, 2. és 3. AVSE és Törökvs. Az előző csapatnak jobb a goalaránya, az utóbbi csapat veretlen) 3—3 pont. 4. Egyetértés 1 pont.

— **Országos férfi és női atlétikai verseny csütörtökön,** szeptember 8-án az AAC sporttelepen eddig még nem volt érdekességű lesz. Erdély minden általa egyesülete leadta nevezéseit. Először vesznek részt hölgyek atlétikai versenyen ami magában véve is szenzáció. Dacára az ilyen versenyekkel járó nagy kiadásoknak, a női versenyek rendszerítése érdekében propaganda célt szolgáló verseny belépő jegyei erősen mérsékelve vannak. A verseny délelőtt tíz órakor, délután pedig fél 3 órakor kez-

dődik. Jegyek elővételben Maidt Emil-nél.

— **Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma,** amely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

LE GUJABB.

Apponyi visszalért Budapestre.

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albert genfi utját félbeszakítva, visszaérkezett Budapestre. A Magyar Hírlap tudósítója előtt kijelentette, hogy Bécsben, ahol a családával találkoznai akart, megkapta a nemzetek ligája közgyűlésének napirendjét, amelyből kiínt, hogy az új államok felvétele csak az ősésszak végén kerül napirendre, vagyis két-három hét múlva. Feleslegesnek tartotta, hogy az állam költségén ennyi időt töltsön el Genfben.

Nem jött meg az antant jegyzéke.

BUDAPEST. Az antantnak Nyugatmagyarországra vonatkozó jegyzéke délig nem érkezett meg a magyar külügyminiszteriumba. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök Szombathelyről Budapestre érkezett és elmondotta, hogy a megszállott területen az osztrákok erőszakoskodnak. Cinkafalván letartóztatták Hoffer Katalin postakezelőnőt, Barta Sándor cukorgyári vegyész és a cukorgyár szakácsnőjét. Mindhármukat Bécsújhelyre hurcolták. Öhm és Schmiedt hadapródjelölttekkel együtt, akik nyugatmagyarországi illetőségűek és semmiféle mozgalmában nem vettek

részt. Vulkapordánban az osztrák csendőrség kommunisták segítségével brutalizálta a lakosságot. Különben is erős német propaganda folyik. Egy gyűlésen Obrenovics szatócs nyíltan kihirdette, hogy az Ausztriához való csatlakozás csak átmenet, mert Nyugatmagyarországnak Németországhoz kell csatlakoznia.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 5. Zürichi nyitás: Berlin 660, New-York 587, Milano 2595, Prága 700, Budapest 145, Zágráb 320, Bucuresti 670, Varsó 20, Bécs 70, osztrák lebélyezett korona 55.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1373 dollár 396 és fél, márka 453, lira 1757, osztrák korona 35 és negyed, rubel 39 és fél, leu 467, szokol 483 és fél, svájci frank 6650, dinár 845, lengyel márka 1375. Kifizetések: Bucuresti 460, London 1443, Berlin 453, Milano 1772, Páris 3112, Prága 488, Zürich 6850, Bécs 34 és fél.

Bécsi nyitás: Sokol 1410, dinár 2570, magyar korona 293, lengyel márka 3775, lira 5250, leu 1340, angol font 3975, dollár 1170, francia frank 9150, svájci frank 19950, márka 1320. Kifizetések: Prága 1410, Zágráb 640, Budapest 292, Varsó 365, Milano 5262, Bucuresti 1345, London 4402, Newyork 1185, Páris 9200, Svájo 20000, Berlin 1332, Hollandia 37100.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1390, dollár 403, márka 457 és fél, lira 1775, osztrák lebélyezett korona 35 és negyed, rubel 40, leu 472, sokol 490, dinár 450, lengyel márka 14 és negyed.

Zürichi zárlat: Berlin 6525, Hollandia 186, Newyork 587, London 2177, Páris 4530, Milano 2570, Prága 700, Budapest 145, Zágráb 320, Bucuresti 667, Varsó 20, Bécs 57, osztrák lebélyezett korona 55.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen

Ilonkánk

elhunyta alkalmával mérheterlen fájaldalmunkat enyhíteni igyekezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1921. szept. 5.

Öz. Altstädter Mórné és családja.

3464

Szerszámok

„Prompt“

Építkezési vasalások

Technikai áruk

10801

Vashordók

Obernik és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca 12. sz.)

MALOMKÖVEK

legjobb minőségű quarcos kőből mindenféle lisztőrésre, darálásra kiválóan alkalmasak. ☐☐☐ Készen kaphatók:

Rózsa si Horváth

malomkö gyártelepén Arad, Boros Béni tér 14. — Ugyanott márványkö 11077

siremlékek és kereszték

minden nagyságban készleten.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

BUCARESTBE utazom ma este, utleveleket 70 Leiert a köz- KELET hirdlapiroda. ismert pontossággal láttamoztatok.

Apró hirdetések.

Levelzés.

„VALINAK“ levél van „Őszi átomtól“ Wallinger hirdetőjében. 11117

Alkalmazás.

MINDENES FŐZŐNŐ jó fizetéssel keresetlik azonnalra, vagy 15-ére. Cim a kiadóhivatalban. 3458

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik tizenötödikére megbízható árvaleány idősebb magányos urhoz eselleg házikisasszony nak aki főzést is vállalja kisebb tagu családnál. Levélbeni megkereséseket Wallinger hirdetője továbbít. 11116

KERESÉK azonnalra egy szakácsnőt. Bővebbet Piata Luther-ler 1. sz. 8. ajtó. 3472

VIZSGÁZOTT patkoló kovács, aki vasuti ipari munkában is jártas, állást keres községben, vagy uradalomban. G. Zsigmond Csermő 191. sz. Aradm. 10506

BOGNAR mester alkalmazást keres uradalomban, vagy községben. G. Zsigmond Csermő 191. szám. 10506

JÓ NŐI szabó munkás felvétetik. Wolmuth és Hartman Strada Metianu (Forray-utca) 6. 3441

Lakás.

INTELLIGENS fiatalember különbejárta butorozott szobát keres. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11117

GYERMEKTELEN intelligens házaspár butorozott szobát keres ágynemű használat nélkül, konyahasználattal. Cimeket a kiadóba kér. 3469

Vétel és eladás.

ELUTAZÁS MIATT prima félhosszu per zsa kabát eladó. Cim a kiadóban. 3461

MODERN. jókarban levő ebédlőt keresek. Ajánlatot a kiadóba. 3468

SZÖNYEGEK, csillár, konszultikör, szalongszövetek olcsón eladók. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11117

MODERN gyermekkosci eladó. Strada Ioan Kálvin-utca 9. ajtó 5. 10707

ZONGORÁT keresek megvételre. Cim a kiadóban. 3470

TISZTA VASÁGYAT keresek megvételre. Dr. Lányi, Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 18. 3471

VEHET eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyeget, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 79. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

Ingatlan.

STRADA CAPITAN IGNAT (Kapa-utca) 4. sz. ház két üzlethelyiséggel szabad kézből eladó. 3459

ELADÓ Strada Graniterilor (Török Ignác-utca) 18. számú ház kerttel, istállósóval kocsiszinnel elfoglalható háromszobás lakással. 11117

PANKOTAN 6½ kat. hold szőlő teljes felszereléssel, idej terméssel 150.000 Leiert eladó. Értekezni Naszádynál városi meneljegyiroda. 11116

STRADA ST. GEORGHE (Dezső-utca) 4b) számú ház minden elfogadható árért eladó. 3475

Hivatkozással alanti értesítésre, nem mulaszthatom el t. vevőimnek és párfogóimnak szives támogatásukért hálás köszönetemet kifejezni és egyidejűleg kérni, hogy az irántam tanusított jóindulatot utódomra is átruházni sziveskedjenek. Tisztelettel:

3447 özv. Winkler Sándorné.

ÉRTESETÉS.

8388

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy özv. Winkler Sándorné „Erzsébet“ szikvizgyárát Strada Episcopul (Magyar-utca) 4. megvettem és azt a hygenia összes követelményeinek megfelelően átalakítva vevőim további szives párfogásába ajánlom. Minden igyekezetem oda irányul, hogy a bizalomra teljes mértékben méltó legyek. ∞ Szénsav és egyéb felszerelési tárgyak szikvizgyárak részére állandóan ∞∞∞ méltányos árak mellett kaphatók. ∞∞∞

Tisztelettel: özv. Winkler Sándorné utóda
Rác József „Erzsébet“ szikvizgyára.
Arad, Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 4. szám.

Értesítés!

Igen tisztelt rendelőim szives tudomására hozom, hogy a mai napon BUDAPESTRE és BÉCSBE (kiállításra) utazom az őszi divat megtekintése céljából. —: Kiváló tisztelettel:

NOSZKAY KÁROLY,
női szabó 3473
Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 17., I.

Cserép

hornyolt és hódifarku kitérő minőségben, minden vasuti állomásra szállítható:

POLLAK SANDOR
szőlőszőlőgyára ARAD, Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 14. 11061

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. Szepők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszás tude hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Elkészültek a közkedvelt viseletű bordó bagaria férfi cipők,

valamint fiu és leányka cipők Kitérő anyag, olcsó árak. — Tessék kirakatainkat megtekinteni. 1972

„Transilvania r.-t.“
(volt Cipőszövetkezet)

Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 14. sz.

Aradvármegyei Ármentesítő és Belviszabályozó Társulat.

ad. 178—1921. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A Fehér-Körös folyónak Kisjenő és Erdőhegy községek bellerületi által határolt medrében képződött homokzatonok kitermelési jogát a társulat folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor a társulat hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen bérbe adja. Szeptember 16-án déli 12 óráig zárt írásbeli ajánlatokat is elfogadunk, ezekhez azonban csatolni kell a társulat pénztárába befizetelt 200 lei biztosítékról szóló nyugtát.

Az árverési feltételek a társulat hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Erdőhegy, 1921. szeptember 3-án.

3462 (P. H.) Elnökség.

Gizella Gőzmalom r.-t., Pecica

kitűnő minőségű őrleményeinek kizárólagos lerakata

az Aradmegyei Gazdasági Egyesület üzletében.

Allandóan raktáron:

finom tészta liszt, búzadara (griz)
főzőliszt, kenyérliszt 3465

Eladás kicsinyben és nagyban előnyös árak mellett

IPARVÁLLALATNAK vagy kisebb gyárnak alkalmas vasbeton ház kész munkahelyiségekkel jutányosan eladó. Felvilágosítást ad dr. Borneasz Iulian ügyvédi irodája. 3460

ELŐNYÖSEN ELADÓ HÁZAK: Aradon a Str. Greceanu (Perényi-utca) magas földszintes uri magánház és Ujmikolákán Fő-ut 4. alatti az országút mellett felvő félemeletes ház. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3466

Üzletek.

JÓFORGALMU belvárosi szatócsház lakás nélkül belegség miatt olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11117

JÓFORGALMU vendéglő családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. 3466

Ellátás.

KÉT, HÁROM DEÁK teljes ellátásra felvétetik Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 20a) sz. 3463

Oktatás.

ZONGORA és énekoktatást vállal jutányos áron budapesti okleveles zongora és énektanárnő. Cim: Kelet hirdlapirodában. 11078

KÖZÉPISKOLAI érettségizett okleveles tanítónő magántanítás vállal Str. I. I. Brabianu (Weitzer János-utca) 7. H. I. 3467

Különféle.

MEGFELELŐ díjazás mellett ki lenne hajlandó alkalmi estére 100 pár evőszéköt kölcsönözni. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11117

NAGY PINCEHELYISÉG raktárnak vasut közelében kiadó Strada Puscasiilor (Lövész-utca) 5c) 3474

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe!

Megjelent Erdély egyedüli

III. oszt. olvasókönyve.

A Felekezetközi Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erzsébet Könyvnyomda R.-T.-nál Dicsőszentmártonban. Ára 13 Lei. Nagyban 12 Lei. 2061

SCHICHT-SZAPPAN

valódi csak

„SCHICHT“

névvel és

„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

védjeggyel.

3369

∞ ∞

∞

Óvást!

Védjegyeinket utánozzák a Silány utánzatokat utasítsunk vissza!

A SCHICHT-SZAPPAN MINŐSÉGE UTÁNOZHATATLAN!

Dávid József

a Schicht-művek képviselője Arad, Bul. Gen. Dragalina (Apponyi-ut) 1.

Legújabb őszi női felöltők
Costümök és ruhák megérkeztek

Külön mértékosztály!

JULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Pirtol Nr. 3.
Vörösmarthy-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 3230